

Gent tegen armoede

1 mei 2021 – Evaluatie Armoedebeleidsplan 2021

Rudy Coddens

Schepen van Sociaal beleid en Armoedebestrijding,
Gezondheid en Zorg, Seniorenbeleid en Financiën
Stad Gent

Colofon

Stad & OCMW Gent

Departement Welzijn en Samenleving

Publicatiedatum

1 mei 2021

Contact

Rudy Coddens, Schepen voor Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid en Zorg,
Seniorenbeleid en Financiën
Schepen.coddens@stad.gent
Tel. 09 323 66 00

Postadres

Stad Gent – Kabinet Schepen Coddens
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoud

Inleiding	5
1. Recht op sociale zekerheid en bijstand	6
1.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten	6
1.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede	9
1.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord	12
1.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning	14
1.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg	15
2. Recht op menswaardig wonen	18
2.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot	18
2.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt	19
2.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt	20
2.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie	21
3. Recht op arbeid	23
3.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk	23
3.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie	24
4. Recht op onderwijs	25
4.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen	25
4.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken	26
5. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing	29
5.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie	29
5.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede	30

5.3. Vervoersarmoede aanpakken	31
6. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.	32

Inleiding

2020 was een zwaar en vreemd jaar.

De uitbraak van COVID-19 zorgde ervoor dat mensen in armoede het nog moeilijker kregen. Het werd duidelijk dat zij zeer hard getroffen werden door de gevolgen van een plotse onverwachte crisis. Bestaande problemen werden door de crisis nog uitvergroot. Daarnaast bleek dat er ook een grote groep Gentenaars, die voorheen nog net de eindjes aan mekaar kon knopen, hard getroffen werd en beroep deed op ondersteuning.

De beeldspraak: “We zitten allen in dezelfde storm maar niet allen in hetzelfde schip”, geeft treffend weer hoe de situatie voor mensen in armoede in de realiteit was en is.

Armoede kwam in 2020 wel hoger op de agenda's op verschillende overheidsniveaus. Dit resulteerde in subsidies van de Vlaamse en federale overheid die aan stad en OCMW werden gegeven om het hoofd te bieden aan de toegenomen noden van mensen in armoede. Ook zorgde deze crisis ervoor dat de solidariteit in de stad nog verder toenam. Heel veel mensen gingen vrijwillig aan de slag bij middenveldorganisaties en stadsdiensten om hun steentje bij te dragen. Bestaande netwerken pasten hun werking aan, nieuwe netwerken en initiatieven werden opgericht. Samen met stad en OCMW gingen deze organisaties en netwerken de strijd aan tegen armoede.

In dit vreemde jaar 2020 maakten we ook een Armoedebeleidsplan op voor de komende 6 jaar. Hierover werd gedebatteerd met de leden van Gemeenteraad en het Platform Gent tegen Armoede, verschillende adviesraden en mensen in armoede. In oktober werd het Armoedebeleidsplan 2020 – 2025 definitief goedgekeurd door de Gemeenteraad. Samen met dit plan werd ook een addendum “Extra inspanningen n.a.v. corona” goedgekeurd.

Om de vinger aan de pols te houden en de realisatie van het plan van nabij op te volgen, rapporteren we jaarlijks over dit plan aan de Gemeenteraad, College en betrokken partners en diensten. Deze tussentijdse evaluaties zorgen ervoor dat dit plan dynamisch en levend blijft en, indien nodig, kan bijgeschaafd worden. Naast de rapportage over acties opgenomen in het plan, geven we ook een korte update over de reguliere werking zodat de aandacht voor deze inzet niet verloren gaat.

Deze evaluatie gaat over het eerste jaar van het Armoedebeleidsplan. Een aantal acties staan nog in de kinderschoenen, zijn nog in ontwikkelingsfase of zijn al volop in uitvoering.

We willen elk van de partners bedanken voor de samenwerking en inzet in dit uitzonderlijk jaar.

1. Recht op sociale zekerheid en bijstand

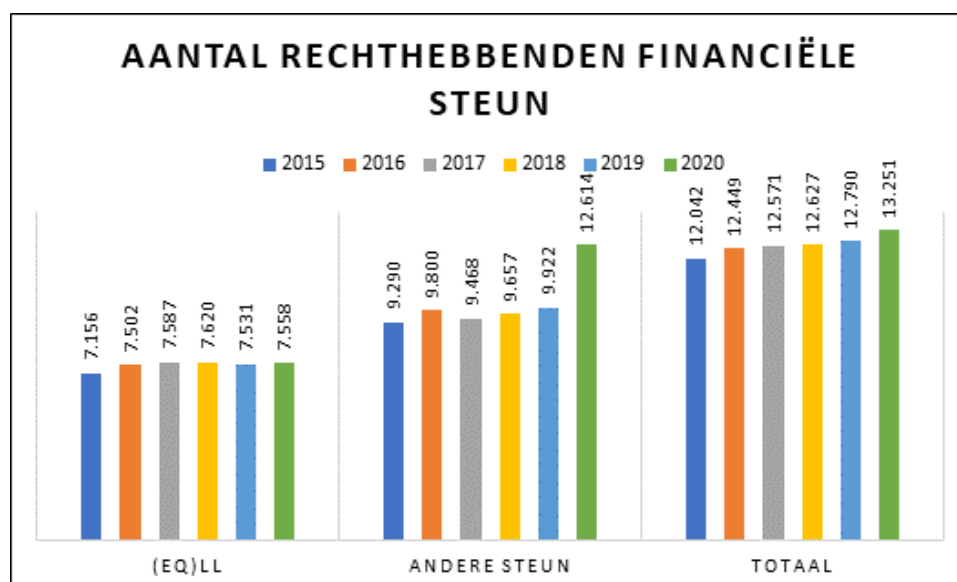
1.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten

Het aantal aanvragen (equivalent) leefloon steeg van 1.618 in 2019 naar 1.770 in 2020 (+9,4%).

In 2020 waren er in totaal 7558 (equivalent) leefloongerechtigden.

De cijfers van het aantal rechthebbenden op (equivalent) leefloon op maandbasis tonen een stijging van 9% tussen december 2019 (5.035) en december 2020 (5.471). Dit wijst enerzijds op een lage uitstroom in de loop van 2020 en anderzijds op het ombuigen van de dalende trend uit 2019 naar een stijgende trend in 2020.

Er is een sterke stijging van het gemiddeld aantal gerechtigden op andere financiële steun. Dit komt in hoofdzaak door de verschillende vormen van steun mbt corona die in 2020 werden toegekend.

Acties

> Verfijning Aanvullende Financiële Hulp voor Gentse gezinnen met een inkomen onder de armoedegrens

In mei 2020 werd de toegang tot Aanvullende Financiële Hulp verder verbreed voor Gentenaars die in armoede leven en een inkomen hebben lager dan de inkomensgrens. Dit betekent dat het soort inkomen niet langer de toegang mee bepaalt maar wel de hoogte van het inkomen. Tegelijk verviel de wachttijd voor alleenstaanden. Deze maatregel was al voorzien maar werd onder impuls van het Gentse coronabeleid versneld ingevoerd. Er is een stijging van 1.884 huishoudens met een uitbetaling van Aanvullende Financiële Hulp in 2019 naar 2.029 huishoudens in 2020. Dit is een stijging van 7,7%.

> **Samen maximaal rechten toekennen aan kwetsbare Gentenaars**

Tijdens de coronacrisis werden verschillende maatregelen genomen om het besteedbaar inkomen van kwetsbare Gentenaars te verhogen. We gaven een éénmalige crisissteun van 60€ aan 962 gezinnen met uitsluitend minderjarige kinderen en 2.156 winterpremies (oplading budgetmeter gas, elektriciteit en/of cliënten in budgetbeheer) aan 2.089 cliënten voor het betalen van de energiefactuur. 757 gezinnen die tussen 2 en 4 jaar op de wachtlijst staan bij een sociale huisvestingsmaatschappij ontvingen een huurpremie van 40 euro per maand. Door een protocol afgesloten in oktober 2020 tussen Stad/OCMW Gent en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), krijgen (equivalent) leefloongerechtigden de premie automatisch en worden andere rechthebbenden proactief aangeschreven door Stad Gent. Tenslotte werd ook een grote groep Gentenaars die recht hebben op verhoogde tegemoetkoming of een actief dossier hadden bij de sociale dienst, financieel ondersteund door het verhogen van hun maaltijdbudget aan de hand van een elektronische kaart. Voor deze laatste actie werd een budget van 1,5 miljoen euro aan Vlaamse en federale subsidies gebruikt. Hiermee zullen in 2021, 54.658 personen uit 29.717 gezinnen bereikt worden.

> **Online Gentse rechten en voordelen raadplegen**

Samen met andere steden, VVSG en Informatie Vlaanderen wordt op Vlaams niveau gewerkt aan een sterke verbetering van de rechtenverkenner. Dit is de online tool die een overzicht geeft van alle rechten voor verschillende doelgroepen en vanuit verschillende overheden. Alle rechten die lokaal aangestuurd worden, worden meegenomen in dit instrument. In de loop van 2021 worden scope, uitgangspunten, concrete plan van aanpak en engagementen verder verduidelijkt. De concrete planning wordt in 2021 vastgelegd.

> **Gegevensuitwisseling en automatisering**

In 2020 (schooljaar '20-'21) werd gestart met het automatisch rechten toekennen en uitwisselen van gegevens binnen het stedelijk onderwijs. Er werd hiervoor een tool ontwikkeld door Digipolis (huidige District09).

Er werden kortingen toegekend wanneer gezinnen met een beperkt inkomen gebruik maakten van buitenschoolse opvang, catering binnen onderwijs, buitenschoolse activiteiten en zwemmen. Meer dan 660 kinderen kregen een vorm van automatische korting.

Om de schoolse participatie van leerlingen buiten het stedelijk net te garanderen, verhoogden we het sociaal steunfonds (zie 4.2).

Voortbouwend op de ervaringen met de automatische toekenning van de korting in het onderwijs, wordt in het digitale project "proactieve dienstverlening" het fundament gelegd voor verdere gegevensuitwisselingen tussen stadsdiensten onderling en met de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. Zo zullen vanaf 2021 rechthebbenden op de tegemoetkoming voor huishoudelijk afval (gratis huisvuilzakken) sneller en proactief geïnformeerd worden over dit recht.

> **Versterken materiële ondersteuning, o.a. met mobiele initiatieven**

Door corona klopten er 30% meer mensen aan bij de verschillende initiatieven voor voedselondersteuning. Stad Gent ondersteunde de initiatieven op verschillende manieren: stadsmedewerkers staken mee de handen uit de mouwen, we zochten extra vrijwilligers via GentHelpt, leverden beschermingsmateriaal en gaven logistieke steun. Maar er ontstonden ook nieuwe organisaties zoals Burgerplicht en de Kookploeg Gent Solidair, nieuwe samenwerkingen zoals Gents Solidariteitsfonds. Ook bestaande organisaties zoals de Gentse Moskeeën gingen zich extra richten op mensen die getroffen werden door de crisis. Al deze organisaties, hun medewerkers en vrijwilligers zorgden voor de broodnodige extra steun voor kwetsbare Gentenaars.

Er werden vanuit Stad Gent extra werkingsmiddelen aan KRAS en het Gents Solidariteitsfonds gegeven voor in totaal 239.000 euro. Dit zorgde, samen met de 3 groepsaankopen voor beschermings- en hygiënisch materiaal (zie 1.5), voor het opvangen van de meest acute noden. Foodsavers bleef aan de slag en garandeerde de noodzakelijke bevoorrading van de voedselinitiatieven. Regelmatig overleg zorgde ervoor dat bestaande en nieuwe organisaties samen de noden van de meest kwetsbaren konden opvangen.

De sociale restaurants waren genoodzaakt om, net als de andere horeca, de deuren te sluiten. De koks zaten echter niet stil tijdens de sluiting. De Dienst Outreachend Werken kon tijdens de 1ste lockdown dagelijks 60 maaltijden en 50 broodpakketten verdelen op haar patrouilles. Daarnaast leverden we bij de meest kwetsbare gezinnen bijna 4.500 warme maaltijden aan huis. De sociale restaurants zetten sinds juni ook in op afhaalmaaltijden. Sinds oktober kon dit enkel nog in het Sociaal restaurant Nieuw Gent en De Knoop. In de periode september - december leverde IKOOK dagelijks warme maaltijden en soep voor de inloopcentra. In totaal werden er 4040 maaltijden geleverd en 822 liter soep.

In de eindejaarsperiode verdeelden middenveldorganisaties zoals Enchanté en partners, KRAS ism stad Gent, VOG en Ateljee vzw, 't Stooftke, ABSTRKT & Utopia Events, ... gratis maaltijden. Het traject Materiële hulp werd in juni 2020 vervroegd opgestart om te komen tot een duurzaam model voor elke kwetsbare Gentenaar. Er werden 3 plenaire bijeenkomsten georganiseerd en 7 thematische panels.

In 2020 werd een overeenkomst afgesloten met Sociale Kruideniers Gent (ism SIVI vzw) om als experiment met een mobiele marktwagen in 2021 de stap naar materiële hulp te verkleinen. De marktwagen zal op 4 locaties worden ingezet waarbij Scheldoord, Watersportbaan en Gentbrugge/Ledeberg alvast naar voor worden geschoven als de eerste 3 wijken waar dit zal worden uitgetest.

> **Dichten van de digitale kloof (samen met Sofie Bracke, schepen van Digitalisering, Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs en Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)**

De digitale kloof – digitale uitsluiting door gebrek aan toegang of vaardigheden - werd duidelijk zichtbaar toen iedereen aangewezen werd op online les volgen, werken en elkaar ontmoeten. Voor leerlingen in het basisonderwijs die niet beschikten over een toestel werden 787 leenlaptops en –tablets ter beschikking gesteld. Deze toestellen werden ingezameld via Digipolis (nu District09), de uitleendienst, bedrijven en de versnelde vervanging van toestellen binnen de stadsdiensten.

Aan leerlingen uit alle netten binnen het secundair onderwijs werden er via Digital4Youth laptops geschonken; samen met een extra actie binnen het Stedelijk Onderwijs Gent werden zo in totaal 1123 laptops geschonken.

Voor leerlingen zonder internet thuis boden providers Telenet en Proximus een oplossing: gratis wifi-codes via de scholen om de gezinnen van internet te voorzien tijdens de coronacrisis. 2000 leerlingen maakten hier gebruik van. Er waren diverse ondersteuningsacties om gezinnen met beperkte digitale vaardigheden te helpen om met de computer en het internet aan de slag te gaan. We zorgden voor handleidingen in 10 verschillende talen voor de gezinnen en uitleg voor de scholen. Via BEEGO en Digidak was ook gratis telefonische hulp voor gezinnen met problemen of vragen rond het computergebruik.

Tegen eind 2020 kwamen er 10 digipunten bij die specifiek gericht zijn op het ondersteunen van digitaal schoolwerk van leerlingen in het basis en secundair onderwijs.

Daarnaast merkten we ook bij andere doelgroepen een hoge nood aan toestellen. Om hen uit de nood te helpen werd een ICT-inzamelactie van burgers voor burgers opgestart: het Solidariteitsfonds, Stad Gent en de repaircafés zamelden samen bijna 1000 oude toestellen

(laptops, pc's, smartphones, ...) in, maakten ze klaar voor hergebruik en verdeelden meer dan 700 toestellen naar de meest kwetsbare Gentenaars die sociaal geïsoleerd raakten. De actie all-in 'digipakket' voor cliënten van de Sociale Dienst bestaande uit een nieuw digitaal toestel, internet (via Fonds Participatie en Sociale Activering), installatie en digihulp aan huis en opleiding, werd uitgewerkt en zal begin 2021 worden uitgerold met middelen van de federale overheid. In totaal zullen er 2500 pakketten beschikbaar zijn.

Er werd een overeenkomst afgesloten met iDROPS om in 2021 workshops en zomerkampen 'digitale basisvaardigheden' aan te bieden aan 40 kwetsbare jongeren.

1.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede

Acties

> Versterkt welzijnsonthaal

Veel nieuwe mensen kwamen n.a.v. de coronacrisis voor het eerst aankloppen bij de verschillende initiatieven voor materiële ondersteuning. Om meteen de link te kunnen leggen naar de hulpverlening en het uitputten van hun rechten spraken we met de partners een nieuwe manier van samenwerken af, waarbij partnerorganisaties, mits akkoord van de bezoeker, contactgegevens doorgeven aan het welzijnsbureau in de buurt. De maatschappelijk werkers van de welzijnsonthalen nemen dan contact op met deze personen of gezinnen voor een onthaalgesprek. Dankzij deze nieuwe werkwijze realiseren we niet alleen een goede doorverwijs naar materiële hulp, maar kunnen we verschillende gezinnen meteen hulp- en dienstverlening aanbieden, rechten onderzoeken en ook leefloon of andere vormen van financiële steun bieden. Eind 2020 vormden we alle teams van onthaalmaatschappelijk werkers. Deze versterkte teams zorgen ervoor dat drempels naar het onthaal van de Welzijnsbureaus worden weggenomen door onder meer outreachend en vindplaatsgericht te gaan werken.

In het project proactieve rechtenbenadering zetten we in 2020 in de Bloemekenswijk en Sint-Amandsberg een rechtenmaatschappelijk werker in, zijn we gestart met een lerend netwerk en is het Geïntegreerd Breed onthaal ingestapt. Dit resulteerde in een vlottere doorverwijs van meer burgers met het oog op een hogere take-up van sociale rechten. Een eerste test van een rechtenatelier werd georganiseerd. De uitgewerkte methodieken worden geïntegreerd in de welzijnsonthalen. Het verlagen van onze drempels tot hulp voor zowel burgers als hulpverleners én de mogelijkheden tot een betere samenwerking in functie van de burger werd positief onthaald. In 2021 rollen we de welzijnsonthalen verder uit.

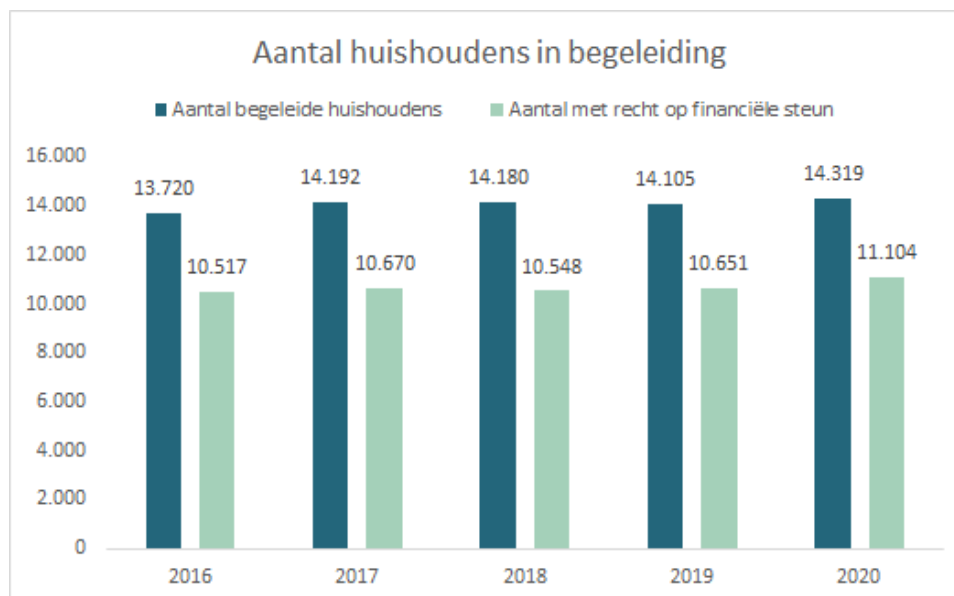
De Sociale Dienst schakelde snel qua aanpak dienstverlening, werkte meer op afspraak en minder aan huis van de hulpvrager. Verder bleven we ondanks de drukte met alle cliënten maximaal contact onderhouden via allerlei kanalen (fysiek, telefonisch en digitaal). De Sociale Dienst was op geen moment gesloten. De mogelijkheid tot fysiek onthaal bleef in elke fase van de coronacrisis mogelijk.

> Voldoende basiswerkers

In 2020 kwamen een 50-tal maatschappelijk werkers in dienst om de groei van het aantal dossiers aan te kunnen en de kwalitatieve hulpverlening verder te voorzien. We kregen een grote toestroom van vragen, vooral in de welzijnsonthalen (stijging van 36%: 28.779 in 2020 tov 21.183 in 2019).

Het aantal personen aan de balie dat terecht kwam bij de onthaalmaatschappelijk werker steeg met 14% van **7.488 personen in 2019 naar 8.534 personen in 2020.**

Het aantal huishoudens in begeleiding steeg licht van 14.105 in 2019 naar 14.319 in 2020. Daar waar andere sociale zekerheidsinstellingen hun dienstverlening terugschroefden en hun deuren sloten, bleven de welzijnsbureaus bereikbaar.

> **Eenheid van schuld**

Met het model “eenheid van schuld” vermijden we dat kosten, verbonden aan invordering van openstaande schulden voor financieel zwakkere burgers oplopen en voorzien we een aanbod om openstaande schulden te kunnen afbetalen. Hiervoor worden openstaande schulden bij verschillende stedelijke diensten globaal behandeld waarbij er 1 afbetalingsplan wordt afgesproken voor het totaal van de schulden.

In 2020 werd dit model besproken met externe partijen zoals CAW Oost-Vlaanderen, juridische dienst OCMW, vzw Schulden op school en Gerechtsdeurwaarderskantoor GDW Gent. Op basis van deze besprekingen werd als eerste stap een ontwerp van visienota opgemaakt. In 2021 wordt de nota nog verder verfijnd.

> **Budgetbeheer en schuldhulpverlening op maat**

Er is de laatste jaren een daling te zien in het aantal dossiers budgethulpverlening. In 2020 gaat het over 1920 huishoudens aan wie hulp wordt geboden door budgetbeheer, budgetbegeleiding, schuldbemiddeling of collectieve schuldenregeling. Dit is een daling van 7,5% tov 2019. Deze daling zien we ook in de rest van Vlaanderen. Een reden voor deze daling in Gent kan zijn dat sinds de toepassing van de visienota over budget- en schuldhulpverlening er duidelijkere richtlijnen zijn over het opstarten van budget- en schuldhulpverlening. Concreet werd door de invoering van de visienota in 2018 selectiever omgegaan met de aanvragen tot budgethulpverlening (afbetaling van schulden met een afbetalingsplan met leefloon is bvb niet haalbaar) en wordt er gewerkt aan een snellere afbouw van schuldhulpverlening door in te zetten op een hogere mate van zelfredzaamheid.

Door de verlaging van de Vlaamse subsidies aan het CAW werd de budgethulpverlening binnen CAW teruggeschroefd. Deze wijzigingen bij CAW hebben er tot nu toe niet toe geleid dat er een grotere instroom van aanvragen is gekomen bij de Sociale Dienst mbt budgethulpverlening. In Gent waren er in 2020 geen wachtlijsten om budgethulpverlening te kunnen opstarten.

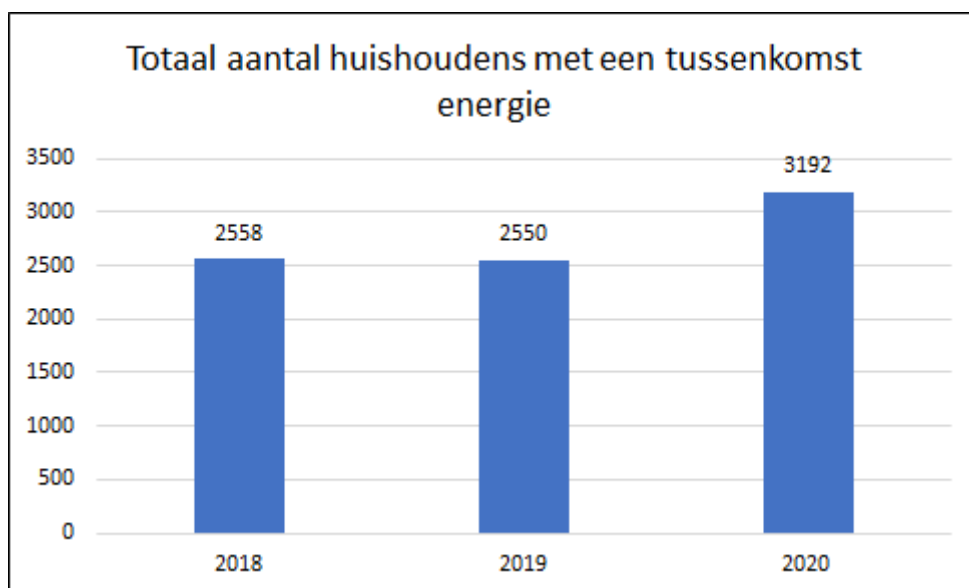

> **Energiearmoede aanpakken**

We werken preventief om woningen energiezuiniger te maken. Dit gebeurt via Gent Knap Op en de Renteloze Energieleningen (REGent). Er werden 94 aanvragen ingediend voor een lening waarvan er 88 werden goedgekeurd in 2020.

De Energiecel van de Sociale Dienst ondersteunt personen en gezinnen die het moeilijk hebben om de energiekosten te betalen.

- 3.192 huishoudens kregen een financiële tussenkomst mbt energieproblemen. Ook de eenmalige winterpremies zijn inbegrepen in dit totaalcijfer wat de stijging van deze tussenkomsten verklaart.
- Er werden 2.048 dossiers voorgelegd aan het LAC (Lokale Adviescommissie) om advies te krijgen over het vinden van een oplossing voor het energiebetalingsprobleem om afsluiting te vermijden.
- 2.619 gezinnen hadden een actieve budgetmeter voor elektriciteit en 2072 gezinnen een actieve budgetmeter voor gas. In de periode maart – juli werden er door Fluvius geen budgetmeters geplaatst.

> **Vereenvoudigen van administratie om de ervaring van onze cliënten te verbeteren**

Het ontwikkelen van een digitale tool om cliënten inzicht te geven in hun dossier werd opgestart in 2020.

Momenteel testen de maatschappelijk werkers van RABOT - WB Gent Noord het systeem van de online afsprakentool uit voor het onthaal en de ziddagen van het onthaal van antenne Rabot in het nieuwe Wijkkantoor (zie 2.1).

Gentenaars kennen sinds 2018 sneller de beslissing omtrent het toekennen van leefloon, dankzij de invoering van het startverslag. Dit is een verslag dat rechtstreeks vanuit het onthaal wordt opgemaakt voor het aanvragen van leefloon. In 2020 werd de toepassing van het startverslag uitgebreid en is het ook van toepassing voor het toekennen van waarborgen, financiële hulp als voorschot op een sociale uitkering en een financiële overbrugging. Dankzij deze uitbreiding kennen aanvragers ook sneller de beslissing over deze rechten.

Door de hertekening van het bestaand kader rond tussenkomsten in medische kosten in de loop van 2020 kunnen medische kosten van steungerechtigde cliënten, met een minimale administratieve impact, ten laste worden genomen. Dit systeem wordt begin 2021 ingevoerd.

> **Monitoren klanttevredenheid**

De volgende klanttevredenheidsmeting is voorzien in 2021.

1.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord

Heel veel kinderen en jongeren in kwetsbare situaties kwamen tijdens de coronacrisis extra onder druk te staan. Hierdoor werd meer dan ooit duidelijk dat we als stad, in samenwerking met andere actoren, volop moeten inzetten op gezinnen met kinderen en jongeren in armoede. We deden dit binnen de Sociale Dienst aan de hand van verschillende acties, waarbij we volop inzetten op doorgedreven samenwerkingen met partners binnen onderwijs, jeugdwelzijnswerk, kinderopvang en activering.

Acties

> **Verdubbeling Kinderen Eerst: welzijn op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het team van Kinderen Eerst verdubbelde in 2020 tot 4 maatschappelijk werkers. Het aantal scholen met zitdag en consult breidde uit naar bijna 35 zitdagscholen en bijna 40 scholen met consult. Ondanks corona bleven de maatschappelijk werkers, met een aangepaste manier van werken, aan de slag in de scholen. Wel was er omwille van Corona in 2020 vaak geen aanbod van warme maaltijden, waardoor er ook minder gebruik gemaakt werd van de terugbetaling van schoolmaaltijden. Maatschappelijk werkers bereikten in schooljaar '19-'20 362 personen. Van deze groep was 64% op dat moment niet in begeleiding binnen de Sociale Dienst. Binnen deze groep werden een 100-tal personen doorverwezen naar het wijkwerk binnen de Sociale Dienst (oa voor toekenning leefloon, sociale begeleiding, schuldhulpverlening) en 93 gezinnen kregen een terugbetaling van schoolmaaltijden.

> **Casemanagement voor de meest kwetsbare gezinnen**

De extra 'casemanagers' voor de meest kwetsbare gezinnen zijn in het laatste kwartaal van 2020 in de verschillende wijken gestart. Binnen de uitbreiding was extra aandacht voor specifieke doelgroepen (bv. vreemdelingen en jonge gezinnen). Dit zorgt voor kruisbestuiving in expertise rond verschillende doelgroepen van medewerkers. In 2020 werden 231 heel kwetsbare gezinnen intensief begeleid op alle levensdomeinen (werk, school, opleiding, zorg, opvoeding) ten opzichte van 180 gezinnen in 2019 en werd sterk ingezet op afstemming met betrokken partners. We voorzien een verdere groei in 2021.

> **Pilootproject LEkker(s) Op School: maken betaalbare en toegankelijke schoolmaaltijden voor kleuters het verschil? (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Toegang tot gezonde en volwaardige maaltijden op school kan een belangrijk element zijn in de strijd tegen armoede: kinderen voelen zich beter op school, zijn aandachtiger in de klas. De Sociale Dienst bereidde in 2020 samen met het Onderwijscentrum het project 'maaltijden op school voor kleuters in kwetsbare situaties' voor. Vertrekkend vanuit bestaande goede praktijken wordt een proeftuin opgezet waarbij in een aantal deelnemende scholen betaalbare of gratis maaltijden aangeboden worden voor kleuters. Samen met de onderzoekspartners KULeuven en Hogeschool Gent zullen we begin 2021 scholen bevragen en goede praktijken in kaart brengen om in september 2021 te kunnen starten met de schoolmaaltijden. Het onderzoekstraject zal twee schooljaren lopen en afgerond worden eind 2023. We zorgen ervoor dat we de maaltijden aanbieden op een niet-stigmatiserende manier met een eenvoudig administratief systeem voor de scholen. Binnen de proeftuin onderzoeken we welke positieve effecten we zien op welbevinden en aanwezigheid van de kinderen, betrokkenheid van de ouders, ... We onderzoeken deze effecten onder andere via interviews met leerkrachten, kindgesprekken, observaties van maaltijdmomenten, bevragingen van ouders, ...

> **Preventieve gezinsondersteuning door Huis van het Kind (Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

In twee wijken, nl. Rabot en Dampoort, werd gestart met het vormgeven van een wijkgericht Huis van het Kind waarbij ontmoeting en laagdrempelig onthaal rond opvoedingsvragen centraal staan. Huis van het Kind stelde een plan van aanpak op om in verschillende wijken op plekken waar ouders al komen, info- en adviespunten te voorzien voor vragen rond opvoeden en opgroeien. Bijkomende middelen stimuleerden, in kader van het reglement Samen aan Zet, organisaties en oudergroepen om ontmoeting te organiseren tussen ouders, dit ter bevordering van onderlinge sociale steun en opvoedingsondersteuning. In kader van de week van de opvoeding voorzag het netwerk Huis van het Kind, gezien Corona, een beperkt digitaal aanbod rond opvoedingsondersteuning.

1.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning

Acties

> **Uitbreiding van de integrale en aanklappende begeleiding voor jongeren met ondersteuning richting leren, werken, wonen, ...**

De jongerenwerking van de Sociale Dienst werd zoals voorzien uitgebreid in het laatste kwartaal van 2020. Op jaarbasis was er een stijging van 24 jongeren die intensief begeleid worden. Door de uitbreiding zijn er nu jongerenwerkers in alle welzijnsbureaus die zo alle wijken dekken met hun aanklappende werking. Bovendien is er bijkomend ingezet op een medewerker binnen de dienst thuislozen gezien de woonproblematiek zo zwaar doorweegt bij deze jonge doelgroep. Tot slot werd een jongerenwerker extra ingezet binnen het Maatgericht Activeringscentrum om de trajectbegeleiding van de extra jongeren op zich te nemen.

> **Hulp op maat voor jongeren met een specifieke kwetsbaarheid**

Jongeren met een (ex)-verslavingsproblematiek die willen werken werden intensief begeleid door een casemanager van de deelwerking Perspectief. Binnen Perspectief werden 125 jongeren en jongvolwassenen begeleid. Binnen Ankerkracht werd intensieve en integrale ondersteuning gegeven aan 106 jonge anderstalige nieuwkomers. 58 tienermoeders kregen begeleiding binnen de tienermoederwerking van vzw Lejo.

> **Diploma behalen, ook als het mis liep**

In het schooljaar 2019-2020 hielp de Sociale Dienst 1.010 Gentse studenten (vorig schooljaar: 961) die zelf geen inkomen hebben en financieel niet door hun ouders gesteund worden, met een leefloon en andere begeleiding. Bij deze leefloonstudenten liggen de slaagpercentages (geslaagd zonder overdrachten) sterk uiteen: 69% was geslaagd in het secundair, 30% in het hoger onderwijs en 27% in het universitair onderwijs. Bij deze leefloonstudenten behaalde 72% van de leerlingen in het secundair onderwijs zijn/haar diploma. Wanneer het schooltraject misliep bij jongeren wordt steeds bekeken of het opnieuw opnemen van een studie een verantwoorde stap is in de begeleiding. Bij mogelijkheden en interesse hiervoor worden jongeren doorverwezen naar de Stap of naar een intern infomoment opleidingen.

> **Verbindend werken met jongeren die weinig aansluiting vinden met de maatschappij (Elke Decurynaere, schepen van Outreachend werken)**

Sinds de zomer van 2020 is jeugdstraathoekwerk actief in vier wijken: Sint-Amandsberg, Watersportbaan, Gent centrum & Ledeborg. De jeugdstraathoekwerkers investeerden sterk in de verkenning van de wijk, kennismaking met de jongeren en het in kaart brengen van mogelijkheden en uitdagingen van de jongeren en de wijken. Het opbouwen van vertrouwensrelaties, de uitbreiding van sociaal en professioneel netwerk en verhoging van zelfvertrouwen van de jongeren die door diverse en complexe problemen vaak de aansluiting met de maatschappij kwijt zijn, staan centraal in deze werking.

> **Activate – motivate**

In 2020 startte vzw Samen Leven met de Sociale Dienst en andere Gentse partners een experimenteel project met vernieuwende methodieken binnen sociale media om zeer moeilijk bereikbare jongeren te detecteren en aan te spreken voor een traject naar ondersteuning en/of werk. Afgelopen jaar zette Vzw Samen Leven een traject op samen met jongeren om gerichte advertenties (meme's, filmpjes op facebook) afgestemd op doelgroep en hun leefwereld te

ontwikkelen. Bij de evaluatie bleek dat de advertenties daadwerkelijk bekeken werden door de doelgroep. Dit project loopt verder in 2021 waarbij de advertenties gebruikt zullen worden om de jongeren aan te spreken en hen vervolgens via een persoonlijk traject te begeleiden naar de verschillende bestaande organisaties die trajecten naar werk opzetten.

1.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg

Acties

> Extra inzet op gezondheidsgidsen (Community Health Workers)

Gezondheidsgidsen zijn vrijwilligers die omwille van een bepaalde ervaringsdeskundigheid kwetsbare doelgroepen beter kunnen bereiken en kunnen helpen bij de drempels die ze ervaren naar gezondheidszorg.

In 2020 werden er 12 nieuwe gezondheidsgidsen gerekruteerd. In totaal zijn er eind 2020, 35 gezondheidsgidsen. Dit aantal kan fluctueren omdat gidsen ook soms tijdelijk hun activiteiten onthouden (aan het werk, persoonlijke redenen, ...). De opleiding werd uitgebreid van 6 naar 8 modules.

Sinds 2020 zetten we in op twee nieuwe thema's:

- Tijdens de Coronacrisis werd een nieuw onderzoek op poten gezet in samenwerking met UGent. De taak van de CHW's binnen dit onderzoek richt zich op "er zijn voor mensen, mensen hun verhaal laten vertellen, en een luisterend oor bieden, samen een wandeling doen". Dit tijdens 8 contacten verspreid over 6 weken. Deze taak werd regulier ingebed. Binnen dit onderzoek werden 72 mensen begeleid en opgevolgd.
- Preventie: het preventief laagdrempelig aanbod zoals rookstopsessies, psycho-educatie, BOV-coach etc., die op hun beurt zo meer de kwetsbare doelgroep bereiken. In 2020 waren er 90 reguliere aanvragen en 102 aanvragen omtrent vereenzaming.

In totaal werden 192 mensen aangemeld. 7 werden niet opgestart omwille van een taalbarrière. 185 mensen werden effectief begeleid.

De personen die werden begeleid kwamen terecht bij het preventief laagdrempelig aanbod zoals rookstopsessies, psycho-educatie, Bewegen Op Voorschrift-coach. Door de begeleiding en opvolging, verminderde het gevoel van eenzaamheid ook bij deze mensen.

De gidsen stemden af met sociale gidsen, mondzorgcoaches, sleutelfiguren, ervaringsdeskundigen armoede, ... Dankzij deze samenwerking konden ook 50 personen rekenen op begeleiding door vrijwilligers, sleutelfiguren en sociale gidsen (onder leiding van de coördinator gezondheidsgidsen). Tot slot sloten verschillende nieuwe partnerorganisaties aan.

> Psychologische zorg voor de meest kwetsbaren

Rond geestelijke gezondheid werden, naast een aantal geplande acties, extra middelen en acties voorzien i.h.k.v. de Covid-19 crisis. Er kwamen 5 extra psychologen in dienst voor een periode van twee jaar. Vier psychologen zijn relancepsychologen die worden ingezet voor alle Gentse (kwetsbare) burgers. Eén psycholoog werd aangeworven om de psychologische dienst te versterken om specifiek OCMW-cliënten te begeleiden. De 4 'relancepsychologen' bieden gratis psychologische hulp na doorverwijzing door een huisarts of een aantal Gentse organisaties waar mee samengewerkt wordt. Dit doen ze tijdens zitdagen in de wijkgezondheidscentra en bij een aantal Gentse sociale organisaties, zoals vzw Sivi, een vereniging waar armen het woord nemen.

Dat moet de drempel voor kwetsbare Gentenaars verkleinen.

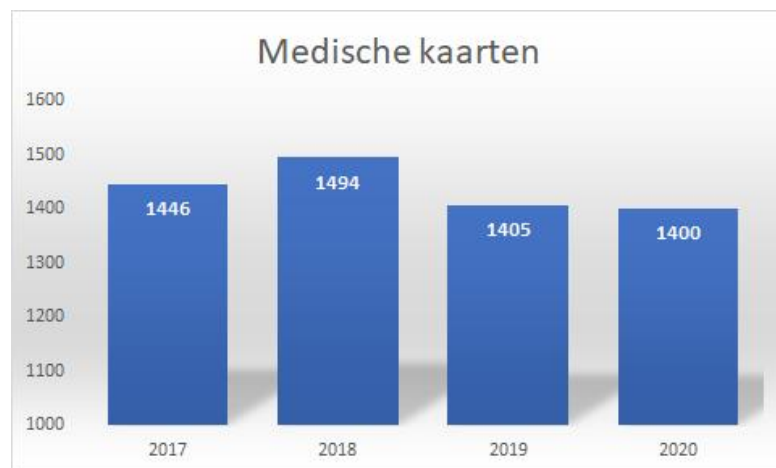
Daarnaast ging ook de Zuurstoflijn voor zorgpersoneel, ondernemers en horeca-eigenaars van start in oktober 2020. We gaven extra financiële ondersteuning voor jeugdwelzijnsorganisaties die inzetten op het verlagen van de drempels naar psychologische hulp (vzw Tejo en Overkop), er werd een extra mobiele werker geestelijke gezondheid ingeschakeld in de binnenstad, de psychologen van de lokale dienstencentra zorgden voor een grotere bereikbaarheid en we startten een campagne die structureel wordt verankerd om taboes rond mentale problemen weg te werken.

> **Tussenkost medische kosten**

Voor personen of gezinnen met een laag inkomen en (tijdelijk) hoge medische kosten, biedt de Sociale Dienst eenmalige of maandelijkse financiële tussenkomsten. In 2020 werden de medische kosten voor 1.916 gezinnen/personen terugbetaald. In totaal gaat dit over 11.178 tussenkomsten. Het kader voor de terugbetaling werd hertekend waardoor de terugbetaling aan de cliënten snellere en vlotter zal gebeuren (invoering in februari 2021).

> **Medische kaart**

Vanuit de Sociale Dienst werden 1.400 medische kaarten voor dringende medische hulp uitgereikt aan personen zonder wettig verblijf.

> **Toegankelijke tandzorg**

Alle Gentse Krasdiensten doen mee aan het project Ieders Mond Gezond. Een aantal armoede-organisaties die niet binnen KRAS vallen, bekijken ook de mogelijkheid om in te stappen. Verder is ook MSOC ingestapt in het project. In de wijk Nieuw Gent start in 2021 het pilotproject omtrent mondgezondheid, waar moet blijken of een forfaitair betalingssysteem ook in de tandheelkunde kan werken. Dit project wordt gefinancierd met middelen uit het Sociaal innovatiefonds.

> **Gezondheidsvaardigheden versterken op maat van kwetsbare Gentenaars**

Er werden in de loop van 2020 verschillende acties uitgewerkt die bijdragen aan het versterken van de gezondheidsvaardigheden van de kwetsbare Gentenaars. In eerste instantie richtte men zich vanuit de Eerstelijnszone op het versterken van zorgverleners. Er werd een eerste aanzet voor de preventiezoeker uitgewerkt ism Artevelde Hogeschool Gent, Logo Gezond+ en ELZ Gent. De bedoeling is online een dynamisch overzicht van het preventief aanbod ter beschikking te stellen voor zorgverleners zodat zij hun patiënten/cliënten beter kunnen toeleiden naar het juiste aanbod. In 2020 werden de noden van de zorgverleners in kaart gebracht om in de volgende fase over te gaan tot de concrete uitwerking van de preventiezoeker.

> **Specifiek acties mbt Corona:**

Quarantaine coaching:

Om kwetsbare Gentenaars en moeilijk bereikbare doelgroepen die in quarantaine moeten te ondersteunen, startte de Stad Gent samen met de Gentse Huisartsenvereniging en de Eerstelijnszone op 8 augustus met quarantaine coaching. Er werd een apart meldpunt opgericht waar artsen individuele cases kunnen aanmelden. Gaandeweg werd er een team van een 5-tal quarantaine coaches opgericht die bij de besmette personen aan huis gaan.

Het team quarantaine coaching zorgt voor de gepaste ondersteuning en begeleiding om de quarantaine goed te doorlopen zoals hulp bij boodschappen, maaltijden aan huis, psychologische ondersteuning of taalondersteuning bij het toelichten van de quarantainemaatregelen. De meest gevraagde ondersteuning betreft hulp bij boodschappen en het vertalen of goed uitleggen van de quarantainemaatregelen.

Los van de aanmeldingen via huisartsen richt het team zich op aanmeldingen via contactcenter, indexpatiënten uit signaaladressen die hun precare situatie aanduiden, indexpatiënten uit statistische sectoren waar de kans op armoede het hoogste is en 65-plussers. Deze actie loopt door in 2021.

Beschermingsmateriaal:

Er werd aan de middenveldorganisaties (oa. alle Krasdiensten, organisaties die lid zijn van het Gents Solidariteitsfonds, sociale kruideniers, verenigingen waar armen het woord nemen, ...) die rechtstreeks in contact staan met mensen in armoede 3 maal een aanbod aan beschermingsmateriaal gedaan. Hierbij ging het onder meer over meer dan 50.000 mondmaskers, desinfecterende handgel en ontsmettende spray. Daarnaast werden er ook mondmaskers en kleine flacons handgel ter beschikking gesteld van dak- en thuislozen en mensen in armoede.

2. Recht op menswaardig wonen

2.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot

Acties

> **Opmaak masterplan sociaal wonen (Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Samen met de sociale huisvestingssector in Gent werkte de Dienst Wonen in 2020 aan een planmatige aanpak voor sociaal wonen. Dit wordt verdergezet in de komende jaren.

> **Bouw 11 robuuste woningen voor langdurig daklozen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Er zijn 11 robuuste woningen ontworpen voor daklozen met complexe problemen. Dit is permanente huisvesting in stevige woningen vanuit het Housing First concept. De start van de bouw is gepland in september 2021.

> **Meer betaalbare huurwoningen in de laagste marktsegmenten van de private huurmarkt (Tine Heyse, schepen van Wonen en Sami Souguir, schepen van Stadsontwikkeling)**

Sociaal Verhuurkantoor (SVK) Gent overschreed in 2020 de kaap van 300 woningen in beheer.

We eindigden het jaar met 304 woningen. Dit is minder dan gepland. Ondanks deze verdere uitbreiding van het patrimonium konden we maar 26 nieuwe huurders verwelkomen, waar dit er de vorige jaren telkens 50 waren. Tot slot steeg het aantal kandidaat-huurders met 18,5% tot 3.130. De coronacrisis is de belangrijkste oorzaak van al deze evoluties.

Voor het pilootproject woonmodel SVK werd in 2020 de onderzoeksfase uitgevoerd. 2 percelen werden geselecteerd in de Burvenichstraat in Gentbrugge en de site Liberteyt in Wondelgem om in totaal een 40-tal woningen op te realiseren.

> **Uitbreiding aanbod assistentiewoningen in elk van de 25 Gentse wijken met extra aandacht voor kwetsbare ouderen**

Door de coronacrisis werd de uitbreiding van het aanbod assistentiewoningen in eerste instantie uitgesteld. Toch opende in november 2020 een tweede groep sociale assistentiewoningen de deuren in Gent. De 15 woningen bevinden zich in Mariakerke naast woonzorgcentrum Zuiderlicht en kregen de naam “sociale assistentiewoningen Zonnewind”. Ze werden gerealiseerd door Sociale Huisvestingsmaatschappij De Volkshaard in samenwerking met het departement Gezondheid en Zorg van Stad Gent. De dienst Zelfstandig Wonen staat in voor de dienstverlening aan de bewoners.

> **Stadsvernieuwing met aandacht voor kwetsbare Gentenaars (Mathias De Clercq, burgemeester bevoegd voor Stedelijke Vernieuwing)**

In de wijk Muide – Meulestede wordt bij de ontwikkeling van de solidaire winkel sterk ingezet op de betaalbaarheid voor zowel sociale als reguliere klanten.

In Nieuw-Gent is inzet op kwetsbare bewoners als één van de 5 prioriteiten vanuit de sociale kerngroep Nieuw Gent Vernieuwt. Dit resulteerde in de beslissing om in 2021 een Wijkwerkplaats op te richten in samenwerking met Pino, KAA Gent Foundation, Campus Atelier, De Zuidpoort, ...

In Sint-Amandsberg wordt de stem van kwetsbare Gentenaars ingebracht via SIVI vzw bij de renovatie van de Heilig-Hartkerk en pastorie tot een laagdrempelige ontmoetingsplek en solidair buurtrestaurant. Zij maken ook deel uit van Buurtatelier En Route dat werd opgericht in het kader van dit project.

In Rabot-Blaisantvest werd het wijkkantoor gerealiseerd in 2020. Dit is een bundeling van dienstverlening (burgerzaken, welzijnsbureau, werkpunt, digipunt, dienst wonen) die dicht bij de kwetsbare wijkbewoner wordt gebracht. In 2020 werd, na grondig overleg met bewoners uit de wijk en buurtverenigingen, beslist om de Sint-Jozefkerk een buurtgerichte invulling te geven. Aan het Griendeplein werd publiek sanitair voorzien in functie van kwetsbare bewoners.

2.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt

Acties

> **Gent knapt op: we renoveren 300 woningen van kwetsbare Gentse gezinnen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Het Europese project Gent knapt op, wordt verlengd tot april eind 2022. In totaal werden er 97 huishoudens geselecteerd (ipv 100). Ondertussen haakten een aantal gezinnen af waardoor er nu nog maximum 87 renovaties kunnen worden gerealiseerd. Ondertussen zijn hiervan 9 huizen volledig gerenoveerd en zitten de andere in de uitvoeringsfase.

Er werd beslist om het project verder te zetten met reguliere middelen. Met deze middelen zullen er gefaseerd (50 per jaar) 200 woningen worden gerenoveerd. De eerste werving hiervoor zal starten in mei 2021.

> **Verhogen kwaliteit van de woningen van kwetsbare huurder (Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Via renovatieadvies en –begeleiding en ontzorging van verhuurders met aandacht voor de zittende huurders werd in 2020 gewerkt aan de verhoging van de kwaliteit en de energiezuinigheid van de woningen van kwetsbare huurder.

> **Propere en gezonde leefomgeving (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Openbare Netheid)**

Gentenaars met een verhoogde tegemoetkoming of in budgetbegeleiding of collectieve schuldenregeling hebben recht op een aantal gratis huisvuilzakken of ophaalkrediet. Vanaf 2020 voorziet IVAGO ook PMD-zakken, om ervoor te zorgen dat ook voor hen sorteren loont.

Om dit recht automatisch te kunnen toekennen werd er een overeenkomst afgesloten met de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. Op deze manier konden we alle rechthebbenden rechtstreeks contacteren om hen uit te nodigen om hun huisvuilzakken op te halen.

Het gaat hierbij over 26.346 rechthebbende gezinnen waarvan 19.073 gezinnen recht hebben op huisvuilzakken en 7.273 gezinnen die recht hebben op krediet op hun oplaadkaart voor het ophalen van hun container.

Voor het afhalen van de zakken werden tijdelijk (15 tem 30 juni) 17 afhaalpunten ingericht. Vanaf 1 juli bleven de 11 permanente afhaalpunten beschikbaar.

In totaal haalden ongeveer 75% van de rechthebbenden op huisvuilzakken hun zakken ook effectief op.

2.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt

Acties

> **Woonbemiddeling op de private markt (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

In oktober 2020 startte de herhuisvestingsbegeleiding op de private huurmarkt om ervoor te zorgen dat huurders die hun woning dreigen te verliezen hun woning uiteindelijk toch kunnen behouden. Dit team vond samen met de huurders reeds in 12 situaties een nieuwe woonst. De Woonwyzers startten 2511 (tov 2601 in 2019 en 2079 in 2018) nieuwe dossiers en telden 7289 (tov 6914 in 2019 en 7260 in 2018) eenmalige contacten voor info, advies en ondersteuning rond woonvragen.

Sociale Woonbegeleiding verleende 782 huurwaarborgen. Zo werd een belangrijke financiële drempel om te kunnen huren weggenomen. In vergelijking met 2019 is dit een daling van 28%. Deze daling is te wijten aan het gedaalde aantal verhuringen in 2020 door corona en het groot aantal renovaties door de woonmaatschappijen waardoor er minder toewijzingen waren.

Het team woonondersteuning biedt de wijkwerkers ook ondersteuning in dossiers mbt wonen. In totaal hebben ze in 2020 175 keer ondersteuning geboden. In 66% van de dossiers kwamen ze tot een duurzame oplossing.

Er werden 8,3% minder procedures tot uithuiszetting (verruiming van sociale- naar private huurmarkt) opgestart (457), vermoedelijk door de Coronamaatregelen rond uithuiszettingen.

> **Uitbreiding woonbegeleiding in het Sociaal verhuurkantoor**

Door de intensieve huurbegeleidingen (311) van de SVK-huurders behield 98% zijn woning.

Begeleiding is vaak ook nodig om de leefbaarheid te garanderen.

Hoewel het aantal meldingen van sociale huurders met een huurachterstal van 2 maanden (478) steeg met 18,2%, daalde het aantal meldingen van sociale huurders met een huurachterstal van 3 maanden (83) met 23,2%. De huurachterstalbemiddeling zorgt er dus voor dat er minder dreigende uithuiszettingen zijn bij sociale huurders.

> **Kostendelend samenwonen**

Wegens corona werd deze actie nog niet opgestart in 2020. Deze actie wordt in de komende jaren uitgewerkt.

> **We verminderen discriminatie op de Gentse huisvestingsmarkt (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Wonen is samen met onderwijs en werk één van de essentiële levensdomeinen in het Actieplan Antidiscriminatie en Antiracisme, dat in 2020 werd goedgekeurd. Dit actieplan is het startpunt voor praktijktesten, vorming aan de aanbieders en het vernieuwen van het Charter gelijke toegang tot huisvesting, dat wordt getrokken door de Dienst Wonen.

> **Toegankelijke woonzorgcentra**

Eind december 2020 kregen 369 personen die in een privaat woonzorgcentrum verblijven (dus niet onder beheer van Stad Gent) financiële steun. Daarnaast kregen 182 senioren die in een voorziening in beheer van Stad Gent verbleven een financiële tussenkomst.

De tussenkomst wordt berekend op basis van de maandelijkse verblijfskost in de voorziening verminderd met het pensioen dat rechtstreeks aan het woonzorgcentrum wordt bezorgd. In totaal gaat het over € 1,04 miljoen tussenkomsten voor personen in de eigen voorzieningen en ca. € 2 miljoen euro voor personen in een private voorziening.

Daarnaast ontvangen een 50-tal personen, die in een assistentiewoning verblijven, een premie. Die bedraagt gemiddeld € 350 per maand per bewoner van een assistentiewoning.

2.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie

Acties

> **Lokaal actieplan van opvang naar wonen (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen en Elke Decruynaere, schepen voor Outreachend Werk)**

Om het lokaal actieplan op te bouwen wordt vertrokken van een eerste telling van de in Gent aanwezige daklozen, inclusief een registratie van hun profielkenmerken. Deze telling werd in 2020 geïnitieerd en uitgevoerd. De resultaten worden in maart 2021 publiek gemaakt en op basis daarvan zal een actieplan opgemaakt worden.

Ondertussen zijn in 2020 extra acties gerealiseerd inzake preventie (preventie op de private huurmarkt, extra woonbemiddeling) en het creëren van extra woongelegenheden (zie 2.1).

> **Optimaliseren opvang (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen)**

De Dienst Thuislozenzorg zorgde in 2020 in de reguliere werking voor de begeleiding van personen die in structurele dakloosheid verkeerden. Ze begeleidden gemiddeld 399 dak- en thuislozen (2019: 394).

In oktober 2020 kreeg de dienst versterking van een jongerenwerker. Eind 2020 volgde deze 26 dossiers op. Deze jongerenwerker specialiseert zich in dakloze jongeren en zit mee ingebed in de thematische jongerenwerking van het OCMW.

Meer dan 500 personen slaagden er in om tot 2 jaar na hun dakloosheid nog steeds stabiel te wonen.

De wooncoaches van de dienst sociale woonbegeleiding bieden ondersteuning aan daklozen die de overstap gezet hebben naar een woning (Housing First concept). Ze richten zich in eerste instantie op de mensen die via een versnelde toewijs een woning in de sociale huisvesting hebben. Hun intensieve wooncoaching (265 dossiers) is zeer succesvol: 95% van de gehuisveste daklozen behoudt zijn woning (na 2 jaar). In 2020 werden 30 sociale woningen versneld toegewezen aan daklozen. Het afgesproken aantal van 59 woningen werd nog niet behaald gezien er minder toewijzingen zijn gebeurd bij de sociale huisvestingsmaatschappijen.

CAW Oost-Vlaanderen begeleidde 24 gezinnen in 25 leegstaande sociale woningen, waarvan 14 daklozen. Het project leegstand wordt gefinancierd vanuit de Stad en biedt tijdelijke opvang aan in een woning.

G4S Care begeleidde van maart 2019 tot augustus 2020, 50 vluchtelingen en 29 daklozen met medische zorgnood in Vesalius. 88% van de vluchtelingen en 45% van de groep daklozen stroomde uit naar een duurzame vorm van wonen.

In de 5 instapwoningen stroomden 3 gezinnen door naar huisvesting, met ook resultaten op het vlak van werk, verblijfsrecht en schoolloopbaan.

In de opvangcentra van het CAW worden een 100 tal personen (mannen-vrouwen-gezinnen) opgevangen. In normale jaren voorziet Gent in 105 nachtopvangplaatsen in de winterperiode, in de zomerperiode zijn dit er 65.

Om de noden mbt opvang van dakloze personen en gezinnen tijdens de coronacrisis op te vangen, zetten we volgende acties op:

- In de periode maart – mei werden samenwerkingen opgezet met een aantal hostels, een jeugdverblijfplaats en een zorghotel om de capaciteit van nachtopvangbedden te behouden
- Het onthaal van Welzijnsbureau Sint-Amandsberg doet een eerste hulpverlenend gesprek bij nieuwe aanvragen bij de nachtopvang. Via deze weg schat het onthaal in of nachtopvang in Gent voor deze persoon op dit moment de beste interventie is.
Het aantal plaatsen fluctueerde tijdens de eerste maanden van de coronacrisis dan ook.

In 2020 waren er 1.036 unieke gebruikers van de nachtopvang (vgl. 2019: 1.386 unieke gebruikers)

Gezien de huidige coronacrisis organiseerde Gent gedurende het volledige jaar 2020 de gezinsopvang in 4 leegstaande sociale woningen. Deze capaciteit was bijna permanent bezet. Door COVID-19 was de uitstroom moeilijk.

De dagopvang voor daklozen in de inloopcentra werd wegens corona ook aangepast. De capaciteit op beide locaties werd drastisch verminderd gezien de coronamaatregelen en regels mbt social distancing. Om toch een basiscapaciteit te behouden werd in samenwerking met het CAW de volgende initiatieven opgezet:

- Gedurende de periode maart-juni 2020 een derde inloopcentrum geopend in de cafetaria van sporthal Tolhuis.
- Gedurende de periode maart-juni 2020 verhuisde het inloopcentrum SOC naar het sociaal restaurant Parnassus zodat de capaciteit kon opgedreven worden
- Sinds midden november 2020 verhuisden beide inloopcentra naar het ICC om extra capaciteit te voorzien in de wintermaanden. Dit wordt verdergezet tot mei 2021.
- Dagelijks werden er tijdens de periode maart – juni 2021 en terug sinds eind september maaltijden en soep aangeboden aan de bezoekers van het Inloopcentrum in het ICC.
(zie 1.1)

> **Opvang en oriëntatie**

Binnen opvang en oriëntatie richten we ons op dakloze personen, jongeren die dakloos zijn en mensen zonder wettig verblijf.

We zetten een samenwerking op met vzw Zorgdorpen voor Opvang & Oriëntatie (O&O) van chronisch dakloze personen. Dankzij deze stabielere opvangvorm, waar ze 3 maanden konden verblijven, werd voor 16 van de 21 gebruikers in de loop van 2020 een huisvestingsoplossing gevonden.

Er werden, eind 2020, 2 juristen aangeworven bij Transithuis CAW om de juridische ondersteuning te voorzien voor dakloze personen met precair verblijf.

> **Postmobiel wonen (burgemeester Mathias De Clercq)**

In het project Postmobiel Wonen verblijven een 90-tal personen met veelal een precair verblijfsstatuut in een tijdelijk opvangproject van maximaal 3 jaar. De nieuwe site werd eind 2020 in gebruik genomen.

3. Recht op arbeid

3.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk

Corona impacteerde de begeleiding van kwetsbare werkzoekenden. Dit weerspiegelt zich zowel in een algemene daling van het aantal individuele begeleidingen als in langere duurtijden van trajecten. Het Maatgericht Activeringscentrum bereikte in totaal 3018 cliënten tov 3411 vorig jaar. Voor 1152 cliënten werd de begeleiding afgerond, waarbij 32% uitstroomde naar werk of opleiding (35% in 2019). 14% wordt verder opgevolgd door een externe dienst (VDAB of GBO), 22% voldoet niet langer aan de voorwaarden (verlies recht op leefloon door bvb verhuis naar een andere gemeente, detentie, verhoogde inkomsten van inwonende gezinsleden, verlies verblijfsrecht, ...), 23 % werd stopgezet omwille van billijkheidsredenen (tijdelijke problemen die activering in de weg staan zoals psychische of medische problemen; onstabiele leefsituatie; familiale problemen, ...) en 8% verleende geen medewerking.

Acties

> **Kwetsbare werkzoekenden detecteren met het Gentse 'jobteam' (samen met Bram Van Braeckevelt, schepen van Werk)**

Jobteam Gent gaat actief op zoek naar personen in een kwetsbare positie die stappen willen zetten naar werk, maar voor wie de reguliere dienstverlening te hoogdrempelig is. Mobiele arbeidsbegeleiders van het Jobteam zijn aanwezig op verschillende plekken in de stad en zoeken deelnemers op in hun eigen leefomgeving. Begeleidingen krijgen vorm op maat en op het tempo van de betrokkene. In 2020 is contact gelegd met 827 personen, waarvan met 539 een intensieve begeleidingen is opgestart. Het merendeel van de begeleidingen loopt door in 2021. Eind 2020 waren er 74 begeleidingen afgesloten waarvan de helft met positief resultaat (31 naar werk of opleiding, 8 naar een gespecialiseerde begeleiding).

> **Mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken: individuele trajecten en structurele acties (samen met Bram Van Braeckevelt, schepen van Werk)**

Deze actie werd uitgesteld naar 2021.

> **Uitbreiding begeleiding jongeren naar de hoogst haalbare trap richting werk**

Om te voorkomen dat men in armoede terecht komt door werkloosheid, ondersteunden we schoolverlaters in de eerste stappen op de arbeidsmarkt. Stad Gent organiseerde in samenwerking met verschillende partners een pop-up voor schoolverlaters in de Brabantdam. Alle schoolverlaters, maar zeker jongeren die afstudeerden in TSO en BSO, kunnen er elke weekdag terecht met alle vragen omtrent werk zoeken en vinden. Stad Gent financierde ook beroepinlevingstages (BIS). Zo krijgen schoolverlaters de kans om ervaring op te doen op de werkvloer.

157 jongeren werden ondersteund in hun traject 'leren en werken'.

In 2020 werden 116 jongeren begeleid binnen de methodische cel jongeren van het MAACT. Deze jongeren hebben allemaal een instellingsverleden en hebben weinig of geen (professioneel) netwerk. De voorziene versterking van de jongerencel werd door corona pas gerealiseerd in november 2020.

- > **Experimenteren met zinvolle dagbesteding (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)**
De actie werd wegens corona in 2020 integraal verschoven naar 2021.
- > **Brugfunctie opnemen naar VDAB en inburgering in werk-welzijnsproblematieken (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)**
De actie werd wegens corona in 2020 integraal verschoven naar 2021.
- > **Wegwerken digitale drempels (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**
Stad Gent kocht **100 digitale pakketten** aan (laptop met softwarepakket en internetaansluiting) die in bruikleen gegeven werden aan werkzoekenden die begeleid worden door het Jobteam. Een **coach** begeleidt de gebruikers om hun digitale vaardigheden te versterken. Op die manier werken we de drempel om digitaal werk te zoeken en te solliciteren bij de meest kwetsbare Gentenaars weg (zie ook 1.1).

3.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie

Eind 2019 waren er in Gent 1440 banen in de sociale economie. Dit is een jaarlijkse meting waarvoor er momenteel nog geen recentere cijfers beschikbaar zijn. Ten opzichte van 2018 is dit een stijging van 5% (1.367 banen in 2018).

Acties

- > **Uitbouw Dienstenbedrijf Sociale Economie als voorbeeldwerkvloer**
DBSE was de schakel naar werk voor 372 medewerkers. Samen realiseerde men 1731 bouw- en logistieke opdrachten, 664,6 ton herverdeelde voedseloverschotten, 73447 IKOOK consumpties, 5863 fietswerkorders, verhoogde openbare netheid in de 19de-eeuwse gordel en schoonmaak van GroepGent-gebouwen.
63% van de medewerkers kwam zo in een volgende fase van het inschakelingstraject terecht. Het doorstroomcijfer naar werk (zowel in het gewone als het sociaal economiecircuit) bedraagt 36%.
- > **Innovatief werken**
Het innovatieproject 'Materialenbank' onderzoekt mogelijkheden voor hergebruik van bouwmaterialen, als potentiële activiteit voor de SE. Dit leverde een voorstudie op, als aanzet voor een vervolgproject rond circulaire economie in de bouw.
- > **Loopbaancentrum voor de sociale economie (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**
Het vormingsprogramma werd grotendeels doorgeschoven naar 2021. Dankzij de creatieve aanpak kon toch voor één groep deelnemers de opleiding 'loopbaanoriëntatie' worden afgemaakt. Ook de opleiding voor omkadering 'reflectief en oplossingsgericht handelen' kon volledig worden afgewerkt.

4. Recht op onderwijs

4.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen

Acties

> **Het juiste tarief voor kinderopvang toekennen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Ook in 2020 was het verminderen van de ongelijkheid tussen kinderen in de eerste levensjaren een absolute prioriteit. Jonge kinderen (0-3 jaar) in kwetsbare situaties laten deelnemen aan kwaliteitsvolle opvang versterkt hun ontwikkelingskansen, helpt om stigmatisering te voorkomen en inclusie te bevorderen.

- Binnen de samenwerking Sociale Dienst en Dienst Kinderopvang wordt bij Stedelijke Kinderopvang het juiste tarief – indien leefloon- automatisch toegekend. Er is een vast aanspreekpunt (SPOC) per welzijnsbureau.

> **Voorbehouden plaatsen kinderopvang voor 50 gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Stad Gent hield ook in 2020 een aantal plaatsen permanent beschikbaar voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Zo kunnen kinderen meteen in de opvang terecht wanneer dit nodig is. Op die manier werken we drempels weg voor cliënten van de Sociale Dienst die verdere stappen zetten naar opleiding of werk (52 kinderen kregen via deze weg een plaatsje in de kinderopvang) en zorgen we ervoor dat gezinnen tijdelijk extra ademruimte kunnen krijgen in preciaire situaties.

> **Opvanginitiatieven maximaal toegankelijk voor gezinnen in armoede (samen met Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

Het Kinderopvangpunt, een fysiek loket waar zowel ouders als toeleiders terecht kunnen met hun vragen over alle kinderopvang (stedelijk en niet-stedelijk) opende in het najaar zijn deuren. Het unieke aanmeldpunt en de gelijktijdige toekenning van alle aanvragen tot kinderopvang (9 maand voor start van de kinderopvang) zorgen ervoor dat we het principe van wie eerst komt, eerst maalt blijven tegengaan. Op die manier worden niet alle plaatsen reeds ingenomen door de ouders die reeds zeer snel tijdens de zwangerschap een opvangplek reserveren. Daarnaast volgen we het toewijsbeleid van Kind en Gezin en geven we voorrang aan kinderen uit de buurt en broers/zussen waardoor ook kinderen uit kwetsbare gezinnen maximaal terecht kunnen in de Stedelijke Kinderopvang.

In het kader van toegankelijkheid blijft Dienst Kinderopvang via verschillende projecten inzetten op een diverse personeelsinstroom vb. tussentijdse medewerkers, PACE + project, Routes naar Werk...Door de diversiteit van medewerkers binnen de opvanginitiatieven zorgen we voor een grotere herkenbaarheid en vertrouwen bij een diversiteit aan gezinnen waardoor drempels tot kinderopvang verlagen.

Binnen de Niet-stedelijke Kinderopvang wordt het thema toegankelijkheid regelmatig op de agenda geplaatst in kader van sensibiliseren van de brede Kinderopvang sector.

- > **Toegankelijke naschoolse activiteiten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**
In de stedelijke buitenschoolse opvang werd ook in 2020 automatisch het sociaal tarief toegekend aan cliënten met leefloon (zie ook hierboven: 1.1. acties rond gegevensuitwisseling en automatisering). Door het mobiliseren van schoolteams en kinderopvangteams op eenzelfde schoolsite wordt voor elk gezin het juiste tarief gezocht.

In 2020 startten we in proefproject in Sluizeken-Tolhuis-Ham met verschillende partners (o.a. Sociale Dienst, Brede School, deeltijds kunstonderwijs) zodat we ook de meest kwetsbare kinderen in de buurt ondersteunen en toeleiden naar kwaliteitsvolle buitenschoolse activiteiten.

- > **Specifieke acties mbt Corona**

- Inspelen op alle nood aan (kinder)opvang (Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanginitiatieven zijn op elk moment tijdens de lockdown opengebleven, niet enkel voor ouders in essentiële beroepen maar ook voor kinderen van kwetsbare ouders.

Tijdens de lockdown hebben de opvanglocaties extra geïnvesteerd in partnerschappen op wijkniveau om gezinnen onder de radar te blijven bereiken of opnieuw toe te leiden naar de kinderopvang. Elke opvanglocatie bleef actief contact houden (telefoontje, babbel, gesprek op de stoep, ...) met elk gezin en er werden nieuwe ondersteunende materialen/tools ontwikkeld bij het outreachend werken.

- Geen aanrekening van niet-gekomen, maar wel geplande opvangdagen in Stedelijke kinderdagverblijven. (Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Elk gezin heeft in de periode vanaf de start van de lockdown tot eind 2020 (met uitzondering van september) enkel betaald voor effectieve aanwezigheden in de stedelijke kinderopvang.

4.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken

Acties

- > **Kostenbewust onderwijs en armoedebeleid op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Eind 2020 startte een extra medewerker die werkt rond armoedebeleid op scholen. De medewerker startte in nauwe samenwerking met de Sociale Dienst met het pilootproject LEkkers Op School dat we hierboven al omschreven (zie 1.3.). In 2021 zal deze medewerker in nauwe samenwerking met Gentse scholen, brugfiguren, de Sociale Dienst... stappen zetten rond kostenbewust (secundair) onderwijs.

- > **Versterkte inzet brugfiguren (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het aantal brugfiguren werd uitgebreid in het secundair onderwijs waardoor alle Gentse scholen met een eerste graad B-stroom en minimum 50 Gelijke Onderwijs Kansen (GOK)-leerlingen een halftijdse brugfiguur hebben.

In september 2020 zijn er twee en ½ trajectbrugfiguren extra gestart; zij nemen vanaf september '20 ook vragen op uit secundair onderwijs. Een trajectbrugfiguur begeleidt schoolteams die geen vaste brugfiguur hebben tijdelijk (tot 3 jaar lang) rond thema's die te maken hebben met diversiteit binnen een grootstedelijke context. Ze werken bijvoorbeeld rond het bereiken van

kinderen uit kwetsbare situaties, toegankelijke communicatie, omgaan met het gebruik van de thuistaal, ... In 2022 is er verdere uitbreiding voorzien voor de trajectbrugfiguren.

> **Extra middelen studie ondersteuningsinitiatieven gericht op kwetsbare gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Deze initiatieven zijn erop gericht om kwetsbare leerlingen naschools te ondersteunen bij huistaken en verwerking van de leerstof thuis. De middelen werden zoals voorzien in 2020 meer dan verdubbeld en we bereikten in schooljaar 2019-2020 1211 kinderen. Met deze extra middelen groeien bestaande initiatieven en is er ook ruimte voor nieuwe initiatieven. Elke vrijwilliger die studieondersteuning geeft, krijgt een opleiding "Versterken in studieondersteuning", Kompanjon vzw en Uilenspel vzw krijgen extra middelen om deze vorming te geven. Daarnaast zetten Kompanjon vzw en Uilenspel vzw vooral in op transitie momenten basisonderwijs-secundair onderwijs en een lerend netwerk met hoger onderwijs.

> **Actieplan vroegtijdig schoolverlaten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Vanuit een partnerschap met Gentse stakeholders (onderwijs, welzijn, werk, vrije tijd, jeugd, cultuur) zetten we in op meer gekwalificeerde uitstroom, zodat meer jongeren hun schoolloopbaan met een diploma kunnen afsluiten. Vanuit het Onderwijscentrum doet men dit door:

- Projecten op te zetten zoals 'Project Speed-You-Up': op zoek naar werkvormen om het vroegtijdig schoolverlaten in het secundair onderwijs in te dijken experimenteert het Onderwijscentrum met alternatieve leermethodes met 2 secundaire scholen waarbij een dienstverlening naar de wijk wordt georganiseerd.
- te verbinden via lerende netwerken en actiegerichte werkgroepen;
- te ondersteunen en te inspireren via professionaliseringstrajecten, outreachend te werken naar jongeren en te coachen van onderwijsprofessionals;

> **Ondersteuning scholen bij transitie momenten (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent ondersteunt scholen bij belangrijke transitie momenten: bij het instappen (kleuterparticipatie), de stap van basis naar secundair onderwijs (warme overdracht) en bij studieoriëntering (focus op de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt).

Om te zorgen dat zoveel mogelijk kleuters tijdig starten en voldoende naar school gaan, zette men trajecten op met kleuterscholen rond warme overdracht, aanwezigheden, inschrijvingen, wen- en instapmomenten (aandacht voor corona-tijden, ...). Er werd een lerend netwerk opgezet met collega brugfiguren en trajectbrugfiguren rond kleuterparticipatie. Ook was er, in samenwerking met de drie inloopteams meer aandacht voor het 'voorschools' traject voor ouders en hun kleuters in kwetsbare situaties. Tot slot laat het project 'School in je buurt' ouders kennis maken met de scholen in de buurt via wandelingen. In 2020 werd, rekening houdend met Corona, een digitale versie van de wandelingen voor 2021 uitgewerkt. Er komt eveneens een uitbreiding (van de wandelingen met ouders) naar alle scholen in Gent voor de komende jaren. Ook in 2020 kreeg de brochure 'De Grote Stap' (die op papier en digitaal informeert over de overgang van basisonderwijs naar secundair onderwijs) een update en organiseerde De Stap infosessies voor ouders, scholen en CLB-medewerkers.

> **Brede leer-en leefomgeving (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent zet met haar Brede Schoolwerking in op het dichten van de kloof tussen armoede en vrije tijd door in de omgeving van de scholen samen te werken met heel wat

organisaties. Outreachend en bottom-up werken, individuele toeleiding en het ondersteunen van en samenwerken met verenigingen zijn hierbij de belangrijkste principes. Met heel wat verschillende projecten in 12 wijken (oa Artiest zoekt School, vertelfestivals, wijkateliers ism de academies deeltijds kunstonderwijs in Gent, Tientontaal, Mee(r)lezers, Speed-You-Up) zetten we in op brede ontwikkelingskansen. Cultuur-Kunst-Taal wordt zoveel mogelijk naar de leef-en schoolomgeving van de kinderen gebracht. Hierbij is er specifieke aandacht voor kinderen uit kwetsbare situaties.

> **Specifieke acties mbt Corona**

Eenmalige verhoging van het sociaal steunfonds in functie van corona met 50.000 Euro

Het sociaal steunfonds ondersteunt scholen (buiten het stedelijk net) met een hoog aandeel van leerlingen uit kwetsbare situaties met een tussenkomst in schoolkosten, die noodzakelijk zijn om de schoolse participatie van deze kinderen maximaal te garanderen. De scholen engageren zich om inspanningen te leveren op vlak van vorming en expertise-uitwisseling rond armoedebelief en verstrekken informatie rond het armoedebelief en de armoedeproblematiek in hun school.

Digitale kloof in het onderwijs (zie 1.1. actie digitale kloof)

Versterken studie ondersteuningsinitiatieven voor kwetsbare gezinnen

Onderwijscentrum Gent zocht samen met de studie ondersteuningsinitiatieven naar extra locaties wanneer huisbezoeken niet mogelijk waren. Ook thematisch werkten ze samen naar oplossingen toe om gezinnen te bereiken in coronatijd en verbonden te blijven met scholen.

Extra ondersteuning aan de scholen (helpende handen)

Uit onderzoek blijkt dat er een verband is tussen de socio-economische situatie waarin kinderen opgroeien en de mate waarin de coronacrisis de leerachterstand versterkte. Voor kinderen uit kwetsbare situaties is het nog belangrijker dat ze naar school kunnen blijven gaan. De Stad levert via het Onderwijscentrum aanvullend op extra Vlaamse maatregelen ondersteuning aan scholen bij hun aanpak van personeelshiaten die door corona ontstaan (door quarantaine of langdurig herstel na COVID 19 bijvoorbeeld). Concreet voegen zij extra helpende handen toe, die de scholen toelaten taken te vervullen, waarvoor ze geen vervanger vinden, en/of die ze bijkomend moeten verrichten om de schoolorganisatie tijdens de coronacrisis te garanderen (ondersteuning in de klas bij afstandsonderwijs bijvoorbeeld).

Wegwerken en voorkomen van leerachterstand

De Stad Gent zet via het Onderwijscentrum Gent 1 miljoen euro in, om leerachterstand, versterkt door de coronacrisis, te helpen wegwerken en toekomstige leerachterstand te voorkomen. Hiertoe worden extra mensen in diverse profielen op de scholen ingezet (leerkrachten, paramedici, ... en - aanvullend - stagiairs, vrijwilligers, intermarissen en beschikbare mensen van studie-ondersteunende initiatieven of bredeschoolpartners). De scholen zorgen voor de detectie van extra leernoden, en een gepast remediëeringsplan, waarop de extra mensen kunnen worden ingezet. Eind 2020 werd het plan van aanpak opgemaakt dat in 2021 uitgevoerd wordt. Het project loopt tot het einde van schooljaar 2020-2021.

5. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

5.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie

Acties

> **Versterken Gentse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (samen met Astrid De Bruycker, schepenen van Welzijn en Participatie)**

De 3 Gentse verenigingen waar armen het woord nemen konden in 2020 rekenen op extra ondersteuning. De extra ondersteuning was gericht op het verbreden en meer divers maken van het publiek dat de verenigingen bereikt en deelneemt aan de verschillende inspraaktrajecten. De uitbreiding van de ondersteuning werd ondertussen verlengd tot eind 2021, in afwachting van de resultaten van het ruimere traject middenveld.

Door de beperkende corona maatregelen zijn echter niet alle geplande activiteiten met het oog op het verbreden van de doelgroep kunnen doorgaan. Wel werd er sterk ingezet op het blijven bereiken van mensen in armoede en alternatieven zoeken om in contact te blijven dan op het verbreden van de doelgroep.

De verenigingen hebben actief bijgedragen tot het inbrengen van de stem van mensen in armoede bij de opmaak van het Armoedebeleidsplan. Na eerdere inspraak bij het vormgeven van het plan, werd in 2020 het finale ontwerp nog eens aan hen voorgelegd op 2 bijeenkomsten, een fysiek met een 20-tal aanwezigen en 1 digitaal moment.

> **Toegankelijk wijkbudget (Astrid de Bruycker, schepenen van Buurtwerk en Participatie)**

Er werden overeenkomsten afgesloten met middenveldactoren (vzw SIVI, vzw Samenlevingsopbouw Gent, vzw Cirq) om kwetsbare doelgroepen te begeleiden/betrekken bij het Wijkbudget. Het ging hier over de bewoners van het Scheldeoord, Scandinaviëblokken en verschillende Bulgaarse gemeenschappen in de Wijk Dampoort.

> **Beleidsparticipatie van mensen in armoede stadsbreed verankeren (samen met Astrid De Bruycker, schepenen van Participatie)**

Er kwam een nieuw 'participatiepunt' dat participatie moet verankeren in het DNA van de organisatie. In 2020 was er in dit kader een ruime bevraging georganiseerd bij stadsdiensten, die de basis vormt voor een actieplan met ruimte voor specifieke doelgroepen. Ook in de dagelijkse praktijk van de sociale regisseurs is er aandacht voor verschillende doelgroepen.

Bij het opzetten van trajecten zoals de wijkmobiliteitsplannen, stadsvernieuwingstrajecten, worden specifieke maatregelen genomen om moeilijk te bereiken doelgroepen (bvb. mensen in armoede) te gaan betrekken.

5.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede

Acties

> **Verdere uitbouw UITPAS regio Gent (samen met Sami Souguir, schepen van Cultuur; Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Sinds de start van de UiTPAS kochten 58.798 personen een UiTPAS. 37.274 personen daarvan kochten een UiTPAS aan kansentarief. Hiervan hebben op vandaag 24.751 personen een actief en geldig kansenstatuut. In 2020 werden in regio Gent 4.386 uitpassen verkocht, waarvan 2.195 met kansentarief en 2.191 zonder kansentarief. De verhouding blijft doorheen de jaren relatief stabiel met 64% passen aan kansentarief.

Sinds de start van UiTPAS werden er in totaal 246.243 kansentarieven opgenomen, waarvan 14.533 met organisatiepassen en 36.799 met groepspassen. In 2020 werden in regio Gent 26.150 kansentarieven geregistreerd, waarvan 987 met organisatiepassen en 5.899 met groepspassen.

Omwille van Corona waren de mogelijkheden tot promotie van de UiTPAS beperkt in 2020. Het project UiTPAS op wiertjes bezocht 8 scholen, was aanwezig op 1 participatiemarkt en verkocht in totaal 41 uitpassen buiten de bestaande verkooppunten.

De sportdienst zet blijvend in op het aansluiten van geïnteresseerde sportclubs bij de UiTPAS (info via nieuwsbrieven, één op één-toelichtingen, ...)

Het reglement vrijetijdsparticipatie als aanvulling van de UiTPAS dat het hoofdinstrument blijft voor de ondersteuning van vrijetijdsparticipatie van volwassenen én kinderen in armoede, werd aangepast in 2020. Er werd een grotere klemtoon gelegd op de bestrijding van kinderarmoede binnen het vrijetijd domein. De helft van het subsidiebedrag binnen dit reglement ging in 2020 naar 6 organisaties met een sterke focus op kinderarmoedebestrijding en op vrijetijdswerking in 2020.

> **Wegwerken andere financiële drempels**

De Sociale dienst verhoogde tijdelijk de terugbetaling van 80% naar 100% terugbetaling en van €100 naar €150/gezinslid voor culturele, sportieve en sociale participatie en ontplooiing. Mogelijkheden zijn onder andere: lidgeld voor bepaalde sportverenigingen, schooluitstappen, kampen, toegangstickets voor activiteiten in Gent zonder UiTPAS-korting, fietsen en fietslessen, huiswerkbegeleiding of internetkosten. In 2020 gaf de Sociale Dienst 5.708 tussenkomsten voor deelname aan sport & vrije tijd aan 2.122 personen.

De sportdienst zette verder in op het financieel toegankelijk eigen sportaanbod (fiets- en beweeglessen – G-sportdagen). Daarnaast hanteerden ook de buurtsportpartners lage tarieven om financiële drempels zoveel mogelijk weg te nemen.

> **Extra ondersteuning jeugd(welzijns)werk en jeugdinitiatieven (Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Het traject jeugd(welzijns)werk, opgestart in 2019 rond het uitklaren van visie en opdrachten van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, resulteerde in een charter en Open Call (2020) waarmee bestaande, maar ook veel nieuwe organisaties middelen kregen om in te zetten op jeugd(welzijns)werk. Het Forum JWW (XL), dat jeugd(welzijns)actoren en betrokken diensten rond de tafel brengt, werd nieuw leven ingeblazen en ondersteund door de jeugddienst. De structuur wordt verder vormgegeven in 2021: het Forum krijgt een stuurgroep en een eigen budget om sneller in te spelen op noden en signalen van jongeren.

De Jeugddienst werkt samen met SAM VZW & Uit De Marge om outreachers van de Jeugddienst en uit het jeugdwelzijnswerk die werken met tieners en jongeren in maatschappelijk kwetsbare posities samen te brengen. SAM VZW & Uit De Marge bieden een inhoudelijke vorming aan voor nieuwe outreachers en jeugdwelzijnswerkers, daarnaast voorzien ze organisatie- en dienst overschrijdend intervisies & ontmoetingsdagen voor jeugdwelzijnswerkers, outreachers, jeugdstraathoekwerkers, medewerkers vanuit sportdienst, ...

> **Toegankelijk vakantieaanbod voor kinderen en jongeren (samen met Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst werkte in 2020 met toegankelijke communicatieproducten zoals de wijkfolders, zomerkalenders, kidsite, nieuwsbrief betaalbaar vakantieaanbod, ... om zoveel mogelijk kinderen in kwetsbare situaties en hun ouders te bereiken. De jeugddienst zette samen met het middenveld (vrijtijdsorganisaties en jeugdwelzijnswerk) in op een aanvullend vakantieaanbod in specifieke wijken waar een grote nood/tekort bestaat.

> **Sociaal-sportieve werkingen (samen met Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De sportdienst sloot nieuwe samenwerkingsovereenkomsten af met buurtsportpartners (KAA Gent Foundation, Sportaround en VZW Jong met als doel hun werkingen een unieke plaats in het Gentse sportlandschap te geven en hen te blijven ondersteunen.

> **Extra inzet op trajectbegeleiding in sport (Sofie Bracke, schepen van Sport)**

De sportdienst heeft een overeenkomst met Sportaround rond trajectbegeleiding zodat drempels naar de klassieke sportclubs voor Gentenaars in kwetsbare situaties zoveel mogelijk weggenomen kunnen worden. Vanuit de sportdienst zelf werd door de consultant G-sport en consultant Diversiteit ook ingezet op begeleiding op maat en toeleiding naar geschikte sportclubs.

5.3. Vervoersarmoede aanpakken

Acties

> **Vervoersarmoedeplan (samen met Filip Watteeuw, schepen van Mobiliteit en Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen)**

De opmaak van het vervoersarmoedeactieplan werd voorbereid in 2020. In 2021 wordt dit verdere afgestemd en verfijnd.

6. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.

Acties

> Breed draagvlak creëren

De coronacrisis bracht ons meer dan ooit samen in de strijd tegen armoede. We zagen een grote solidariteit tussen Gentenaars om als vrijwilliger, financieel of met materiaal te helpen. Nieuwe en oude organisaties gingen zij aan zij staan om acute noden op te vangen. We ondersteunden de organisaties in de eerste lijn als stad op verschillende manieren: financieel, door stadsmedewerkers in te zetten op het terrein, met beschermingsmateriaal en een groepsaankoop.

In 2020 werd het traject middenveld opgezet waar ook heel veel partners uit het welzijns- en armoedemiddenveld sterk op ingezet hebben. De resultaten van dit traject moeten in 2021 leiden tot een versterkte samenwerking vanuit stad/OCMW met het middenveld.

> Ervaringskennis centraal

Onze vormingen 'kansarmoede' werden grotendeels (15 van de 24) geannuleerd door corona. In het voorjaar konden er 4 vormingen doorgaan met in totaal 70 deelnemers, in september-oktober konden er nog 5 vormingen georganiseerd worden voor in totaal 55 deelnemers. Achter de schermen werkten we samen met mensen met armoede-ervaring aan digitale alternatieven.

Samenkomen met mensen in armoede was niet eenvoudig, toch probeerden we kort op de bal te spelen. In kleine groep en op veilige afstand bespraken we het ontwerp armoedebeleidsplan met mensen met armoede-ervaring. De stakeholders uit het Platform Gent tegen Armoede konden digitaal feedback bezorgen.

> Samen tegen armoede

De Werelddag van verzet tegen armoede (17/10) moest dit jaar noodgedwongen grotendeels digitaal doorgaan. Met een filmpje waarin Machteld haar ervaring om te leven in armoede deelde en de affiches 'je ziet het niet, maar het is er wel' werd de strijd tegen armoede in de kijker gezet. Het filmpje bereikte 10.670 mensen en werd 78 keer gedeeld. De samenwerking met Filmfest en Enchanté zorgde voor 1000 uitgestelde tickets en heel wat extra uitgestelde maaltijden en belevenissen. Enkele acties (totaalbereik 98 personen) konden in de week vooraf wel nog (deels) fysiek doorgaan (bv. studiedag 'Onderbescherming en pro-actief handelen', de wandeling 'Arm Gent' en vormingen vanuit de verenigingen waar armen het woord nemen). 17/10 wordt traditioneel afgesloten met de herdenking en de aanbevelingen van de verenigingen waar armen het woord nemen. Het filmpje met de aanbevelingen vond de weg naar 4.800 kijkers.

Met het Sociaal Innovatiefonds krijgen Gentse organisaties de ruimte om vernieuwende ideeën en oplossingen voor (corona)signalen uit te werken. 10 projecten werden geselecteerd, goed voor bijna 780.000 euro subsidies.

In 2020 werden er heel veel signalen gegeven (via signalenbundel maar ook spontaan) vanuit het middenveld met betrekking tot noden en hiaten die opdoken n.a.v. de coronacrisis. Stad Gent

heeft hier telkens snel en in dialoog met de organisaties op ingespeeld. Dit resulteerde onder meer in het addendum dat werd opgemaakt en goedgekeurd met specifieke acties in het kader van de coronacrisis.

Ook werden de signalen in het kader van de opmaak van de signalenbundel verzameld. Deze signalenbundel wordt begin 2021 voorgesteld.

> **Heldere en toegankelijke communicatie**

Tijdens de coronacrisis bleek dat er extra nood was aan duidelijk en heldere communicatie en informatie. De Zuidpoort pakte heel snel uit met duidelijke en heldere infographics die informatie gaven over de geldende maatregelen. Deze vormen van communicatie werden ook door de eigen communicatie- en infodienst opgepikt. Vanaf de zomer 2020 werden door de eigen communicatie- en infodienst ook bij elke wijziging van de maatregelen een infographic verspreid.

Om de ervaringskennis van mensen in armoede nog beter te integreren in de communicatie van Stad Gent werd er in 2020 een overeenkomst afgesloten met vzw De Zuidpoort om in 2021 een coachingstraject op te zetten voor kernactoren van relevante stadsdiensten rond laagdrempelige communicatie. Tijdens dit coachingstraject zal de ervaringskennis van mensen in armoede actief worden ingebracht. De opgebouwde kennis zal breed worden verspreid over de stadsdiensten.

> **Voorbeeld in toegankelijkheid (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Welzijn)**

In 2020 werd met de Gelijke Kansen Methodiek (GKM) verder ingezet op begeleiding van stadsdiensten in hun gelijke kansen- en armoedebeleid. Twee Lokale Dienstencentra (LDC), De Regenboog en De Boei, gingen een traject aan met de GKM dat uitmondde in een longlist en uiteindelijk in een aanbeveling die kan dienen voor alle LDC's.

Voor de Gentse musea werd een traject opgestart met de afspraak om verspreid over twee jaar de werkgroep TOP (toegankelijkheid-outreach-participatie) te verenigen rond gemeenschappelijke thema's zoals diversiteit in het aanbod en vrijwilligersbeleid.

Dit traject startte in september 2020. Er werd vertrokken van een heel participatieve aanpak en plaatste vooral de mentale drempel van kwetsbare bezoekers op de voorgrond. De 1ste sessie werd verzorgd door Jeroen Marrijse van het Impulsprogramma van Toerisme Vlaanderen 'Iedereen verdient vakantie'. De aanbevelingen worden nog in een rapport gegoten dat aan alle directeurs van de Gentse musea wordt bezorgd.

De Krook concretiseerde de longlist aan aanbevelingen naar de werking van hun team. GKM heeft geholpen om te zoeken naar de extra mogelijkheden om nog meer in te zetten op hun sterkte, zijnde klantvriendelijkheid.

Het project 'Proceswandelingen' ging van start. Ervaringsdeskundigen met diverse achtergronden doorlopen een proces om een bepaalde dienst of product te verkrijgen en sporen hierbij drempels op. Deze drempels kunnen nadien worden weggewerkt.

> **Signaleren naar hogere overheid**

Stad Gent neemt een zeer actieve rol op in werkgroepen en commissies van VVSG. De commissie "Rechtenverkenner" signaleerde bvb. drempels in het detecteren en toekennen van rechten aan de Vlaamse overheid. Deze werkgroep gaf ook input omtrent de hervorming van de Vlaamse rechtenverkenner.

In het federale regeerakkoord werd op aangeven van het Gentse bestuur de regeling omtrent Aanvullende Financiële Hulp opgenomen.

Daarnaast gaven we signalen over:

- Leefloon en uitkeringen:
 - De verhoging van het leefloon. Dit heeft ook geresulteerd in een lichte stijging van het leefloon.
 - Het optrekken van uitkeringen naar analogie met de stijging van het leefloon.
 - Het vrijstellen van het bedrag van de huurpremie voor de berekening van het leefloon.
 - De vraag naar maatregelen om het OCMW niet langer als wachtkamer voor de sociale zekerheid te zien.
- De wijzigingen aan het Inburgeringsdecreet (problematiek van het betalend maken, beperken van de tolkdienst en het ontbreken van duidelijkheid omtrent het integratiebeleid, het schrappen van Woonwagenbewoners, rondtrekkende beroepsbevolking en mensen zonder wettig verblijf uit het Integratiedecreet).
- De nood aan verlenging van budget voor gezondheidsgidsen.
- Corona gerelateerde thema's zoals de noodzaak aan vaccinatie van mensen zonder wettig verblijf.
- De uitbreiding van het sociaal tarief voor elektriciteit, gas en water. Naast de tijdelijke uitbreiding voor mensen met verhoogde tegemoetkoming wordt ook gevraagd om deze uitbreiding te bestendigen.
- De nood aan extra inzet voor daklozenopvang.
- De aanpassing van de huurprijzen van sociale woningen.
- De vraag naar uitbreiding van de sociale economiewerkplaatsen